



Christina Egelunds tale ved Uddannelses- og Forskningsmødet

Taler

Christina Egelund
Uddannelses- og
forskningsminister

Dato

11. april 2024

1 Welcome everyone.

I will be doing my speech in Danish. But before I start I wanted to welcome our guests of honour and keynote speakers, Chancellor Eric Grimson from MIT
5 and managing director of AI Sweden, Martin Svensson.

Many of us have had to drive a few hours to be here today but you guys have crossed borders – and Eric even crossed the Atlantic Ocean.

10 We are very grateful for the effort.

I had the pleasure of discussing AI with you, Eric, on my trip to Boston earlier this year and I am very much looking forward to hearing you elaborate on your perspectives for all of us in just a few moments.

15

And tomorrow, I am sure that you, Martin, will be able to put all of our hopes and worries about this new technology into a Nordic perspective.

Thank you to you both for being here.

20

En tur ned i kaninhullet

25

Og nu bliver det næste på dansk – og det skal også handle om dansk forskning og uddannelse.

30 For i slutningen af februar var jeg med til at uddele årets Eliteforsk-priser til fem af Danmarks dygtigste forskere. Én af prismodtagerne var professor Peter Dalsgaard fra Aarhus Universitet.

Han forsker blandt andet i kunstig intelligens og kreativitet.

35

Han fortalte om en interessant undersøgelse, de havde foretaget blandt hans studerende.

40 De havde sammenlignet studerende på forskellige årgange for at se, om de løser opgaver forskelligt alt efter, om de er startet på deres studie før eller efter ChatGPT blev tilgængelig.

45 Gruppen af studerende, der var startet på studiet før ChatGPT, startede typisk med at læse opgaveteksten grundigt. Så lavede de en struktur, og så brugte de ChatGPT til at løse opgaven.

Den anden gruppe – altså dem, der har haft adgang til chatbotten hele deres studietid – de startede med ChatGPT.

50 Inden de gjorde noget som helst andet, bad de den om at komme med et resumé af teksten eller give et bud på en opgavestruktur.

55 Det er en interessant undersøgelse. Både fordi den skitserer nogle af de udfordringer og dilemmaer, den her nye teknologi fører med sig ude på uddannelsesinstitutionerne.

Men også fordi den markerer et tydeligt 'før' og 'efter'.

60 De studerende har allerede grebet kunstig intelligens i stor stil. Og på ganske kort tid er der også tegn på, at den kan ændre deres tilgang til opgaveløsning.

Det er interessant. Og vi skal finde ud af, hvordan vi forholder os til det.

65 Derfor er jeg glad for, at det endnu engang er lykkedes at samle så mange kloge hoveder fra vores område her på Koldingfjord. Det er en rigtig god tradition.

I dag og i morgen skal vi grave os dybt ned i et kaninhul af kunstig intelligens.

70 Forhåbentlig vis dukker vi allesammen op igen. Klogere og bedre forberedt på at møde en ny virkelighed.

75 **Det dystopiske er blevet konkret**

Kunstig intelligens har fyldt meget på både uddannelses- og forskningsområdet de seneste år, hvor chatbots både er blevet markant bedre og mere tilgængelige.

80 Men som koncept har kunstig intelligens fyldt meget i vores kultur i årtier. Ikke mindst i populærkulturen.

Romaner, film og serier har gennem tiden udfordret og udforsket vores egen menneskelighed gennem historier om den kunstige intelligens.

85

Det er egentlig ikke fordi, jeg selv er nogen storforbruger af science fiction, men jeg tør godt sige, at der er en tendens til, at de her værker er ret skeptiske overfor teknologien.

90 Den typiske AI-historie foregår i et dystopisk fremtidsunivers, hvor robotterne enten fordummer os, overtager vores liv og relationer – eller slet og ret forsøger at udslutte menneskeheden.

95 Og det er klart, at ideen om en maskine, der kan tænke som et menneske, kan være skræmmende. Vores hjerner, vores følelsesliv, vores kreativitet. Alt det, der gør, at vi adskiller os fra andre arter. Alt det, der har opbygget samfund og civilisationer. Skabt kunstværker og udviklet sprog. Alt det, der gør os til mennesker.

100 Ideen om, at det kan kopieres og genereres kunstigt. Det er måske ikke overraskende, at det kan inspirere nogle dystre fortællinger.

Men nu er det hele pludselig blevet meget konkret. Vi er ikke i The Matrix eller en anden imaginær fjern og dystopisk fremtid.

105

Vi er lige her i vores virkelighed. Computere har været bedre end mennesker til

110 skak siden Deep Blue vandt et parti over Kasparov i 1996. Vores studerende bruger ChatGPT til at løse deres opgaver. Der bliver bygget AI-supercomputere med helt ufattelig stor regnekraft.

Det er uomgængeligt, at kunstig intelligens er her.

115 Det er uomgængeligt, at der er nogen, der udvikler på det.

Det kan man mene om, hvad man vil.

Vores opgave er at tage imod det så intelligent som muligt.
120

Den vigtige rundkredskultur

125 Jeg tror, vi har særligt gode forudsætninger for lige præcis det her i Danmark. Hvis der er et land eller en uddannelses- og forskningskultur, der er velegnet til at tage imod ny teknologi, så er det den danske.

130 Anders Fogh Rasmussen holdt i 2003 en berømt åbningstale i Folketinget. Her sagde han om det danske uddannelsessystem – jeg citerer:

”Indlæring af faglige færdigheder er blevet nedprioriteret til fordel for at sidde i rundkreds og spørge: ”Hvad synes du selv?”

135 Fogh gjorde sig i talen til fortaler for nødvendigheden af mere klassiske uddannelsesdyder, som udenadslære, paratviden og faglige færdigheder.

Jeg er sådan set ikke uenig i, at et solidt fundament af viden er det bedste udgangspunkt for en god diskussion.
140

Men det, nogen lidt nedladende kalder ”rundkredspædagogik”, synes jeg, faktisk er et hædersmærke for den danske tilgang til læring.

145 En tilgang som meget vel kan komme os til gavn nu, hvor menneskeheden tager nogle skelsættende teknologiske kvantespring.

I Danmark bliver unge mennesker skolet fra en meget ung alder i at tænke selvstændigt og i at stille spørgsmål – ikke kun at besvare spørgsmålene. Det er
150 en af de bærende traditioner i vores uddannelsestænkning. Og alt andet lige gør det os mere modstandsdygtige, når vi bliver udfordret af nye teknologier.

Kunstig intelligens kommer med en hel masse potentialer. Også ting, som vi slet ikke har forstået endnu.

155

Det kan vi godt tillade os at være begejstrede over. Så længe vi husker vores kritiske tilgang.

Vi skal huske at spørge, hvor kommer det her fra? Hvem har fodret algoritmen?
160 Er der nogle indlejrede bias? Hvad sker der med mine data?

Vi skal lære vores børn, unge og studerende at gøre det samme.

Og derfor synes jeg i den grad, vi skal blive ved med at insistere på at spørge:
165 ”*hvad synes du selv?*”.

Et spændende redskab

For tre uger siden var jeg med, da Novo Nordisk Fonden og EIFO præsenterede
170 deres planer for Danmarks nye AI-supercomputer, Gefion.

Det er én af de kraftigste computere i verden, og den kommer til at stå på dansk jord. Gefion skal være en del af et nyt nationalt center for AI-innovation, der vil fokusere på at få AI-generede løsninger ud i samfundet.

175

Det er her, kunstig intelligens virkelig bliver spændende.

I hænderne på de rigtige mennesker kommer et redskab som Gefion til at kunne opnå banebrydende resultater.

180

Forskere i hele landet kommer til at kunne bruge den til alt fra klimamodeller til sundhedsdiagnostik.

Det kan skabe bedre sundhedsbehandlinger, hjælpe os med bedre forebyggende

indsatser og med at finde nye klimaløsninger.

Kunstig intelligens er en realitet, som vi ikke kan eller skal lukke øjnene for.
Særligt ikke på vores område.

190

Ligesom med møllehjulet, forbrændingsmotoren og internettet var der et 'før'
og et 'efter'.

195

Hvis vi tager klogt imod kunstig intelligens som det, det er – et redskab – så kan
det blive en meget stor gevinst for vores samfund.

Derfor er jeg heller ikke blandt dem, der frygter, at kunstig intelligens fører til
menneskehedens undergang.

200

Hvis vi bruger det rigtigt, kommer kunstig intelligens til gengæld til at kunne
hjælpe os. Med at gøre mennesker klogere og vores samfund bedre og stærkere.

Det er vel i virkeligheden det, der er kernen, i alt det vi gør, når vi arbejder med
uddannelse, forskning og innovation.

205

Velkommen til Uddannelses- og Forskningsmødet 2024.

Kilde
ufm.dk

210

Kildetype
Dokumentation på online medie

Tags
Moderaterne, Velkomsttale

215

URI
<https://www.dansketaler.dk/tale/christina-egelunds-tale-ved-uddannelses-og-forskningsmodet-2024>

220